

'จำปีสิรินธร' ...พันธุ์ไม้หายากคู่เมืองไทย

'ซบจำปา' वादฝืนเพาะพันธุ์เป็น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์

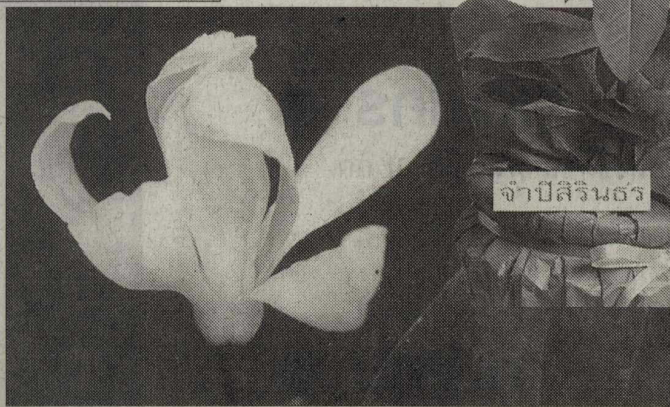
ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าไม้ ทั่วทุกภาคของประเทศจึงมีต้นไม้มาชนิด ทั้งไม้เนื้ออ่อนและไม้เนื้อแข็ง ไม้ดอกไม้ประดับซึ่งคนส่วนใหญ่ก็รู้จักกันเป็นอย่างดี แต่ในวันนี้คงจะมีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่ทราบว่า ประเทศไทยมีต้นไม้ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีเฉพาะประเทศไทยเท่านั้นคือ "ต้นจำปีสิรินธร" มีอยู่ที่ ต.ซบจำปา อ.ท่าหลวง จ.ลพบุรี และกำลังอยู่ในระหว่างการเพาะเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ของตำบลซบจำปา

นายเกษมดิษฐ์ สิงห์ทนต์ นักวิชาการป่าไม้ สำนักงานป่าไม้จังหวัดลพบุรี บอกว่า "จำปีสิรินธร" มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า

Magnolia sizindhorniae Noot. & Chater mglin อยู่ในวงศ์ MAGNOLIACEAE ถูกค้นพบโดย ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น นักวิชาการระดับ 10 จากสถาบัน

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โดยได้รับทุนวิจัยจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการอนุรักษ์และ

พัฒนาพันธุกรรมพืชในวงศ์จำปา "จำปีสิรินธร" เป็นหนึ่งใน 17 ชนิดของไม้ในวงศ์จำปีจำปา (MAGNOLIACEAE) ที่พบในประเทศไทย เมื่อได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการฯ จึงได้ออกสำรวจในบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ และได้เข้าสำรวจที่บริเวณ ป่าซบจำปา ซึ่งเป็นบริเวณที่มีน้ำซับและมีต้นจำปาอยู่ จึงได้สำรวจต้นไม้ที่ชาวบ้านเรียกว่า "จำปา" ปรากฏว่าเป็นจำปีชนิดใหม่ซึ่งข้อแตกต่างในการแบ่งจำปีกับจำปาในทางพฤกษศาสตร์นั้นมีหลายประการ สำหรับลักษณะภายนอกที่เห็นชัด คือออกดอกเป็นสีขาวให้เรียกจำปีถ้าออกดอกเป็นสีเหลืองให้เรียกจำปา ซึ่งผู้เพาะพันธุ์ได้ขอพระราชทานชื่อว่า "จำปีสิรินธร" และทรงพระราชทานชื่อนี้เมื่อเดือนสิงหาคม 2543 ที่ผ่านมานั้นเอง

สำหรับลักษณะพิเศษที่ทำให้ต่างจากจำปีชนิดอื่น ๆ คือ มีแหล่งกำเนิดที่เป็นป่าพรุมีดินเป็นด่างต่างจากพรุทั่วไปที่ดินเป็นกรด ซึ่งเกิดจากการทับถมของเศษไม้ใบไม้ที่ย่อยสลายไม่หมดและทับถมกันไว้เป็นเวลานาน ทำให้พื้นดินมีลักษณะเป็นกรดมากกว่าด่าง แต่ป่าพรุบริเวณซบจำปาเป็นด่างเพราะดินเกิดจากการที่

จำปีสิรินธร

เขาหินปูน ในบริเวณรอบ ๆ ไหลมาสะสมรวมกัน ทำให้พื้นป่าแห่งนี้เกิดน้ำผุดและเป็นป่าพรุขึ้น ประกอบกับลักษณะภูมิอากาศภูมิภาคทำให้เกิดพันธุ์ไม้ในวงศ์จำปีจำปาที่แตกต่างจากจำปีชนิดอื่น สถานที่ค้นพบจำปีสิรินธร ได้แก่ บริเวณพื้นที่ป่าซบจำปา หมู่ 1 ต.ซบจำปา อ.ท่าหลวง จ.ลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 95 ไร่ โดยพบจำปีสิรินธรจำนวนประมาณ 420 ต้น ในสภาพพื้นที่ที่เป็นป่าพรุ

น้ำจืดธรรมชาติมีพันธุ์ไม้สำคัญ เช่น จำปาป่า, กระบือ, กร้อ, ก้านเหลือง, สัตตบรรณ, ตะเคียนทอง, อบเชย, เป็นต้น ปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ใช้เป็นพื้นที่ป่าชุมชนและมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมตามโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติซึ่งอยู่ในความดูแลของ สำนักงานป่าไม้

เขตสระบุรี และ สำนักงานป่าไม้จังหวัดลพบุรี ร่วมกับ อบต.ซบจำปา นายเที่ยง รักมิตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต.ซบจำปา อ.ท่าหลวง จ.ลพบุรี บอกว่า จะเพาะพันธุ์ ต้นจำปีสิรินธร ให้ประชาชนนำไปปลูกโดยทำเป็น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ จำหน่าย ซึ่งคนได้ทำเรื่องของขอบประมาณผ่าน อบต.ซบจำปา จำนวน 4 ล้านบาท และขอจาก ททท. จังหวัดลพบุรี อีก 2 ล้านบาท รวม 6 ล้านบาท เพื่อทำการปรับปรุงสถานที่และภูมิทัศน์ให้ดูสวยงามเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดลพบุรีต่อไป.

บุษชาติ เฉลิมพุกพิศกุลชัย